

Scenariusz lekcji dla klasy I liceum z podstaw przedsiębiorczości

1. TEMAT: Człowiek przedsiębiorczy – pilnie poszukiwany!
2. Autor: Marlena Działabij - Drupka
3. Klasa: klasa 1 liceum (liczba uczniów 30)
4. Program podstawa programowa z przedsiębiorczości IV etap edukacyjny-zakres podstawowy

Lekcja dotyczy kształtowania u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu

5. Czas trwania 2x45 minut
6. Czas realizacji: (z ilu lekcji składa się cykl zajęć) 2
7. Metody przeprowadzenia lekcji: metaplan, puzzle, inscenizacja, gry dydaktyczne, ćwiczenia z arkuszem zadaniowym
8. Formy pracy:

Uczniowie w sposób ciekawy (wykorzystanie metod aktywnych, gier dydaktycznych) uzyskają informację na temat własnej osoby, innych ludzi, oczekiwań społecznych. Poznając różne role społeczne, będą mogli przyglądać się sobie w różnych sytuacjach zadaniowych, analizować własne potrzeby i potrzeby innych. Uczniowie będą pracowali indywidualnie i w grupie, nabywając różne umiejętności społecznie pożądane (odwaga, kreatywność, argumentacja, analiza, współpraca, umiejętność dyskusji, oceny, wymiany informacji, poszanowania innych w dyskusji i w pracy zespołowej itp.). Nie tylko zrozumieją sens bycia osobą przedsiębiorczą, ale poprzez aktywne, twórcze działanie będą mieli okazję szlifować cechy przedsiębiorcze. W ostatnim podsumowującym zadaniu uczeń będzie musiał wykazać się odwagą, wiedzą, umiejętnością analizy. Po raz pierwszy samodzielnie przyjrzy się sobie w relacjach z innymi i samym sobą.

9. Cele:

Kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu takich jak:

- ✓ uczciwość,
- ✓ wiarygodność,
- ✓ odpowiedzialność,
- ✓ wytrwałość,
- ✓ poczucie własnej wartości,
- ✓ szacunek dla innych ludzi,
- ✓ ciekawość poznawcza,
- ✓ kreatywność,
- ✓ przedsiębiorczość,
- ✓ kultura osobista,

Realizacja wymagań zawartych w podstawie programowej – wymagania ogólne

I. Komunikacja i podejmowanie decyzji.

Uczeń wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne.

II. Planowanie i kariera zawodowa

Uczeń opisuje mocne strony swojej osobowości; analizuje dostępność rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i planów zawodowych.

Realizacja treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Człowiek przedsiębiorczy

Uczeń:

- przedstawia cechy, jakimi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza;
- rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania;
- zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie;
- podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach i ocenia skutki własnych działań;
- stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska

10. Spodziewane efekty (umiejętności, jakie powinien zdobyć uczeń)

- Podejmowanie decyzji i wyborów
- Charakteryzowanie swoich ról społecznych
- Koncentracja uwagi, samodzielność, pamięć.
- Uczenie się przez działanie.
- Umiejętne podejmowanie dialogu.
- Przyjęcie informacji zwrotnej, wzbudzenie refleksji.
- Myślenie twórcze.
- Wzmocnienie interakcji nauczyciel – uczeń.
- Wzmocnienie dla uczniów zdolnych.
- Rozwijanie myślenia twórczego, kreatywnego.
- Umiejętność komunikacji, argumentacji, pracy w zespole.
- Odpowiedzialność za siebie i innych.

11. Metody sprawdzania osiągniętych celów

Ocena rozumiana jest tu jako podanie informacji zwrotnej na temat działania ucznia, ukierunkowania, zmotywowania. Uczeń oceniany jest na poszczególnych etapach pracy indywidualnie i grupowo. Oceniany za działanie jak i za aktywność, za odwagę podejmowania wyzwań. Uczeń otrzymuje informację zwrotną na temat otrzymanej oceny zaraz po dokonaniu oceny.

12. Sposoby motywowania uczniów

- zastosowanie aktywnych metod pracy.
- pozytywne komunikaty na temat jego pracy, wprowadzenie atmosfery dialogu, zaufania i partnerstwa.

13. Przygotowanie lekcji (jakie warunki powinny być spełnione aby prawidłowo przeprowadzić lekcje):

- sala lekcyjna
- 30 uczniów
- środki dydaktyczne

14. Środki dydaktyczne:

- 30 jednometrowych sznurów,
 - 32 papierowe ptaki.
- plakat z mottem lekcji
- 6 X Arkusze do pracy metodą meta planu
 - Markery
- 5 X arkusze oceny
 - Zestaw multimedialny do prezentacji tematu,
 - Informacje dla uczniów- definicje
 - Arkusze pracy x 30 -zawód- przedsiębiorca
 - Duży brytol, który został podzielony na małe fragmenty, zachodzące między sobą (puzzle),
 - Plansza: Twoja samoświadomość i autonomia
 - Komputer
 - Tabela moich zadań X30
 - Sprzęt multimedialny
 - Przygotowany materiał do prezentacji: definicje stylu komunikacji, stylu rozwiązywania

konfliktów, wyjaśnienie podstawowych pojęć charakteryzujących oba style

- Materiał przygotowany dla uczniów x30 – charakterystyka stylu komunikacji
- Materiał przygotowany dla uczniów x 30 – Charakterystyka stylu rozwiązywania
- 30X arkusze ankiety ewaluacyjnej
- wzór – Joanna Leśniowska www.literka.pl

15. Słowniczek pojęć:

- przedsiębiorczość
- przedsiębiorcy
- zdolności
- uzdolnienia
- sprawność

16. Przebieg lekcji:

Lp.	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	czas	Umiejętności kształcone w czasie lekcji
1.	Nauczyciel – rozdaje uczniom 30 jednometrowych sznurów (po jednym dla każdego), na których powieszono kilkanaście pęków. Każdy uczeń podchodzi do biurka w kolejności alfabetycznej, zabiera sznur, a nauczyciel odhacza obecność. Nauczyciel prosi uczniów o rozplątanie w ciągu trzech minut jak	Uczniowie – próbują zmierzyć się z zadaniem, włączają się do dyskusji .	5 min	- rozumie potrzebę poznawania siebie, - potrafi myśleć w sposób twórczy, symboliczny, kreatywny, - potrafi argumentować własne zdanie,

	najwięcej pęków zawiązanych na sznurze. Po wykonaniu przez uczniów zadania omawia zabawę. Zachęca uczniów do dyskusji. Nawiązuje do tematu zajęć. Prosi, aby uczniowie otrzymane sznury uznali za symbol ich życia. Każdy pęk to jakaś niewiadoma, jakaś zagadka na własny temat, którą z biegiem życia odkrywamy, rozplatamy.			
2.	<p>Nauczyciel – wychodzi na środek, trzyma w ręku kilka papierowych ptaków i opowiada historię. „Orły budują gniazda bardzo wysoko na skałach, małe pisklęta rosną bezpiecznie. Gdy dorastają matka zaczyna dziobem wypychać je z gniazda, aby wyfrunęły, spróbowały polecieć. Młode orły boją się tej życiowej próby. Niechętnie zabierają się do pierwszego lotu. Matka dziobem uderza ponaglając. Przepaść, która rozciąga się dookoła przeraża. Czasem ta pierwsza samodzielna próba kończy się przegraną. Strach może sparaliżować skrzydła. Brak wiary we własne umiejętności pogłębia strach, zabija odwagę i może doprowadzić do nieszczęścia.</p> <p>Nauczyciel - puszcza jednego z ptaków nad głowami uczniów.</p> <p>Kontynuuje historię:</p> <p>Pewnego dnia każdy z was musi wylecieć ze swego gniazda. Jesteście w nim otoczeni troską, ciepłem i miłością. Rodzice, nauczyciele, bliscy szczepią w was marzenia i pasję, abyście i wy mogli samodzielnie żyć.</p> <p>Dziś jesteście jeszcze jak te pisklęta, przestraszone wysoko w gnieździe. Teraz popycham was, zmuszam do pierwszej próby, do samodzielnego lotu. Podpowiadam „nie bójcie się spróbować swych sił” Widzicie nasze dzisiejsze motto: <i>„Odwaga jest pierwszą z ludzkich zalet, gdyż od niej zależą wszystkie inne”</i>.</p>	<p>Uczniowie – podchodzą do biurka, wprowadzają w ruch papierowe ptaki i odpowiadają na postawione pytanie.</p>	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - poznał cel lekcji, - potrafi sprecyzować swoje obawy, - potrafi analizować, komunikować swoje potrzeby,

	<p>Nauczyciel - puszcza kolejnego ptaka nad głowami uczniów. Prosi, aby chętni uczniowie podchodzili do biurka, spróbowali swojego pierwszego lotu. Prosi, aby uczniowie wyrzucili w górę papierowego ptaka i powiedzieli, co jest najtrudniejsze w stawianiu się dorosłym, w podejmowaniu pierwszych życiowych decyzji.</p>			
3.	<p>Nauczyciel – przedstawia temat ujęty w formie problemów, dzieli klasę na grupy (podział losowy, może być odliczanie), ocenia merytoryczne przygotowanie uczniów do pracy, wspólnie z uczniami tworzy jednolitą wersję rozwiązywanego problemu.</p>	<p>Uczniowie – analizują przedstawiony przez nauczyciela problem, a rozwiązania wpisują na plakat. Wybrana z grupy osoba prezentuje wyniki pracy.</p> <p>Grupa I – próbuje przygotować odpowiedź na pytanie : Czy wybierając szkołę kierujemy się wiedzą o sobie?</p> <p>Grupa II – próbuje przygotować odpowiedź na pytanie: Czy umawiając się z dziewczyną/ chłopakiem kierujemy się wiedzą o sobie?</p> <p>Grupa III - próbuje przygotować odpowiedź na pytanie: Czy ucząc się do sprawdzianu, pracy klasowej wykorzystujemy wiedzę o sobie?</p> <p>Grupa IV – próbuje przygotować odpowiedź na pytanie: Czy negocjując z rodzicem, nauczycielem, rówieśnikiem korzystne dla nas rozwiązanie kierujemy się wiedzą o sobie?</p> <p>Grupa V – próbuje przygotować odpowiedź na pytanie: Czy planując dalszą karierę edukacyjno – zawodową kierujemy się wiedzą o sobie?</p> <p>Grupa VI – będzie obserwowała pracę poszczególnych zespołów. Każdy z członków grupy oddzielnie, a następnie wspólnie z innymi spróbuje ocenić poszczególne zespoły (ocena i wnioski zostanie dokonana i zaargumentowana zgodnie z kwestionariuszem oceny i obserwacji).</p> <p>Uwaga! Grupa szósta prezentuje swoją ocenę po podsumowaniu tej części lekcji. Wystawione przez grupę oceny zostaną zapisane do dziennika. Prace grupy oceniającej, ocenia</p>	30 Min	<ul style="list-style-type: none"> - poznał pojęcia : kariery – edukacyjno zawodowej, negocjacji, - zrozumiał zależności między wyborem a wiedzą o sobie w kontekście dokonywanego wyboru, - potrafi argumentować własne zdanie, dyskutować, występować publicznie, - potrafi oceniać pracę własną i innych., - potrafi podejmować decyzje i oceniać jej skutek. - potrafi pracować w grupie, - rozróżnia różne role społeczne, - potrafi zanalizować własne postawy wobec społecznych oczekiwań,

		nauczyciel.		
4.	<p>Nauczyciel – prezentuje przy pomocy laptopa i rzutnika definicje; przedsiębiorca, zawód, umiejętności, zdolności, sprawności. Rozdaje uczniom materiał do pracy indywidualnej, prosi o wypełnienie. Podczas prezentacji przez uczniów zadania udziela odpowiedzi, objaśnia, pomaga zrozumieć temat. Uczniów, którzy potrafili najlepiej zaargumentować wyniki swojej pracy nagradza pozytywną oceną.</p>	<p>Uczniowie – rozwiązują zadanie indywidualnie, a następnie prezentują je na forum klasy. Wypełniają przygotowany materiał. Udzielają odpowiedzi na temat, „jakimi cechami – umiejętnościami, zdolnościami i sprawnościami – powinien charakteryzować się przedsiębiorca.</p>	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - poznał definicje: przedsiębiorca, umiejętności, zdolności, sprawności, - rozumie zależności między poznanymi definicjami, - zna cechy przedsiębiorcy, - zna własne mocne i słabe strony w odniesieniu do oczekiwanych cech przedsiębiorczych, - stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska;
5.	<p>Nauczyciel – zaprasza uczniów do refleksji na temat: Ja – Świat – sprzężenie zwrotne. Nawiązuje do dotychczasowej pracy i wniosków. Wiesz na ścianie dużą planszę, której powierzchnie pokrywa układ zazębiających się fragmentów – puzzli. Prosi uczniów, aby wyobrazili sobie, że plansza to cały świat, a każdy z uczniów jest jednym małym elementem globalnej przestrzeni, jednym małym puzzlem. Prosi, aby każdy uczeń podszedł do planszy i na kilku fragmentach układanki wpisał, „Co wnosi i wniesie w przyszłości w życie ludzi na świecie - On, jako Człowiek, On, jako mieszkanię społeczności lokalne, On, jako uczeń? On, jako pracownik? On, jako obywatel?” Po wykonaniu zadania nauczyciel wspólnie z uczniami odczytuje zapisy na poszczególnych puzzlach i formułuje wnioski do postawionego problemu.</p>	<p>Uczniowie – wykonują zadanie. Wspólnie z nauczycielem formułują wnioski do postawionego problemu. Wnioski zapisują w zeszycie</p>	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - poznał sfery życia i aktywności człowieka, - poznał wpływ jednostki na otaczający Świat, - potrafi zaplanować własne zadania na najbliższy i dalszy termin, - ma poczucie odpowiedzialności za innych, - ma świadomość wpływu osobistego na własne życie i życie innych, - <i>potrafi argumentować, wnioskować, dyskutować, pracować w zespole,</i>
6.	<p>Nauczyciel – , prezentuje na sprzęcie multimedialnym planszę „Twoja samoświadomość i autonomia”, , prosi o refleksje na własny temat, rozdaje przygotowane na kartkach A4 zadania dla uczniów. Podsumowuje prezentacje uczniów. Wyróżnia pochwałą wszystkie zaprezentowane prace.</p>	<p>Uczniowie – rozwiązują zadanie. Chętni uczniowie dokonują prezentacji zadania.</p>	10 min	

<p>Nauczyciel - zachęca uczniów do symbolicznego rozpętania jednego z pęczków na naszej linii życia, poprzez wykreślenie własnego stylu komunikacji i stylu rozwiązywania konfliktów. W kilku słowach charakteryzuje czym jest styl komunikacji oraz strategia rozwiązywania konfliktów. Na środku klasy rozciąga dwie, przecinające się pod kątem prostym papierowe wektory. Zakończenia wektorów zostają opisane (OTWARTY – ZAMKNIĘTY W SOBIE, NIEZDECYDOWANY – PEWNY SIEBIE). Charakteryzuje, kim jest osoba pewna siebie, pozbawiona pewności, otwarta, zamknięta. Podawane przez siebie wyjaśnienia prezentuje przy pomocy sprzętu multimedialnego. Po wyznaczeniu przez uczniów swojego stylu komunikacji zmienia opisy na wektorach (AKTYWNOŚĆ – BIERNOŚĆ, ZAMKNIĘCIE W SOBIE – OTWARCIE, POŚRODKU ZAMIESZCZA HASŁO KOMPROMIS). Charakteryzuje, kim jest osoba bierna, aktywna, przypomina, kim jest osoba pewna siebie, pozbawiona pewności. Podawane przez siebie wyjaśnienia prezentuje przy pomocy sprzętu multimedialnego.</p>	<p>Uczniowie - po uzyskaniu informacji od nauczyciela muszą zająć miejsce w odpowiednim kwadracie, który charakteryzuje dany styl komunikowania się, a następnie określić w ten sam sposób własny styl rozwiązywania konfliktów. Otrzymują charakterystykę wybranego przez siebie stylu komunikacji oraz stylu rozwiązywania konfliktów.</p>	10 min	<ul style="list-style-type: none"> - poznał sposoby komunikacji, sposoby rozwiązywania konfliktów, - rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej; - potrafi scharakteryzować swoje cechy osobowościowe i odnieść je do wyboru zawodu, - potrafi podejmować działania, komunikować się, analizować, myśleć twórczo. - rozumie, że jego własny sukces zależy od niego, - poznał metody kształtowania własnego sukcesu.
<p>Nauczyciel – zadaje uczniom zadanie domowe, podsumowujące poznany materiał. Tłumaczy i wyjaśnia zadanie. Rozdaje uczniom ankiety ewaluacyjne i prosi o wypełnienie.</p>	<p>Uczniowie – wypełniają ankietę.</p>	5 min	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia przydatność i skuteczność przeprowadzonych działań, udziela informacji zwrotnej na temat.

Załącznik I
Karta pracy ucznia:

Zadanie I	
Zadanie II	
Zadanie III	

Projekt „Żyj twórczo. Zostań M@T.e-MANIAKIEM” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego